

Lovens "forandring"

Ugens vers

"Han skal tale imod den Højeste og underkue den Højestes hellige. Han trakter efter at ændre tider og lov, og de skal gives i hans magt én tid, to tider og en halv tid" (*Dan 7,25*).

Introduktion

Centralt i vores forståelse af begivenheder i de sidste tider er spørgsmålet om Guds lov, især vedrørende det fjerde bud, den syvende dag som sabbat. Selv om vi ved, at vi frelses af tro alene, og at lydighed mod loven, sabbatten indbefattet, aldrig kan bringe os frelse, forstår vi også, at i de sidste tider vil lydighed mod Guds lov, ikke mindst den syvende dag som sabbat, være et ydre tegn, et mærke på, hvem der har vores sande troskab.

Denne forskel vil blive særlig tydelig i de sidste tiders klimaksbegivenheder, der beskrives i Åb 13 og 14, hvor en mægtig sammen-smeltning af religiøse og politiske magter vil slå sig sammen for at gennemtvinge en falsk form for tilbedelse for verdens beboere. Alt dette står i skarp modsætning til Åb 14,7, hvor Guds folk opfordres til at tilbede "ham, som har skabt himmel og jord og hav og kilder"; det vil sige at tilbede Skaberen alene og ingen anden.

I denne uge vil vi se på Guds lov, især sabbatsbudet, og vil berøre emner, der handler om forsøg på at forandre den lov, og hvad det betyder for os, for hvem enden snart vil komme.

Ugens tekster

- Rom 8,1; 7,15-25
- Rom 7,1-14
- Joh 20,19-23
- ApG 20,6-7
- Dan 7,23-25
- Åb 13,1-7

Løftet

Romerbrevet 8,1 indeholder et af Bibelens rigeste løfter: "Så er der da nu ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus." Nogle manuskripter fortsætter med en sætning, der beskriver de troende: "Som ikke vandrer efter kødet, men efter Ånden." Disse ord udtrykker noget centralt og er konklusionen på de tanker, der er gået forud. Kun ved at studere, hvad Paulus talte om umiddelbart inden dette vers, er vi i stand til at få en tydeligere forståelse af håbet og det løfte, det indeholder.

Rom 7,15-25

Hvad er hovedsagen i dette afsnit, som får Paulus' ord i 8,1 til at lyde som så enestående en forsikring?

Selv om der i kristenheden har været stor debat om, hvorvidt Paulus talte specielt om sig selv som en troende eller ej, står en ting klart: Paulus taler om syndens virkelighed. Alle, selv kristne, kan i en eller anden grad genkende den kamp, Paulus her henviser til. Hvem har vel ikke følt kødets tiltrækning og tiltrækningen af "synden, som bor i mig", som får os til at gøre det, vi ved, vi ikke bør gøre, eller undlade at gøre det, vi ved, vi burde? For Paulus er problemet ikke loven; problemet er vores kød.

Hvem af os har ikke oplevet det at ønske at gøre det rette, men i stedet gøre det forkerte? Selv om Paulus ikke nødvendigvis taler syndens uundgåelige tilstedeværelse i en genfødt kristens liv, taler han i hvert fald stærkt for den konstante kamp, der opleves af alle, der ønsker at adlyde Gud.

Og så kommer han frem til de berømte ord: "Jeg elendige menneske! Hvem skal fri mig fra dette dødsens legeme?" (*Rom 7,24*). Hans svar findes i Jesus og i det store løfte om "ingen fordømmelse" for den, der tror på Jesus og på grund af hans nåde vandrer i overensstemmelse med Ånden. Ja, de troende møder vanskeligheder; ja, de møder fristelser; ja, synden er virkelig. Men i tro på Jesus er de, som tror, ikke længere fordømt af loven; de følger den i stedet. På den måde lærer de at vandre i ånden og ikke i "lydighed mod kødet".

Til at tænke over

Læs teksterne for dagens afsnit igen. Hvordan kan du genkende det, Paulus skriver om her? Hvorfor er Rom 8,1 et så fantastisk løfte?

Loven og synd

I går så vi på versene i Rom 7,15-25, der taler om syndens virkelighed for alle, selv de kristne. Men i de vers, der går forud, peger Paulus på loven, som viser, hvor udbredt og hvor dødelig synden er.

Rom 7,1-14

Hvilken sammenhæng er der mellem loven og synd? Hvad fortæller disse vers om, hvor umuligt det er at blive frelst af loven?

Vi finder to vigtige pointer i det, Paulus lærer her. For det første viser han, at loven ikke er problemet. Loven er "hellig og budet helligt og retfærdigt og godt." Problemet er synden, som fører til død. Den anden pointe er, at loven ikke er i stand til at frelse os fra synd og død. Loven viser os, hvad problemet er; i virkeligheden gør loven syndens og dødens problem endnu tydeligere; men den tilbyder ingen løsning på problemet.

Kun en overfladisk læser ville bruge disse vers til at hævde, at loven, De Ti Bud, er blevet afskaffet, og derved overse så mange andre vers i Bibelen, der viser, at loven stadigvæk gælder. Det er det modsatte af Paulus' pointe. Intet af det, Paulus her skriver, ville give mening, hvis loven var afskaffet. Hans argument bygger på den formodning, at loven stadigvæk er bindende; for det er loven, der viser os syndens virkelighed og dermed behovet for evangeliet. "Skal vi da sige, at loven er synd? Aldeles ikke! Men synden kom jeg først til at kende gennem loven. Begæret vidste jeg ikke af, før loven sagde: 'Du må ikke begære!'" (Rom 7,7).

Rom 7,13

Hvad siger Paulus ikke alene om loven, men også om, hvorfor den stadigvæk er nødvendig?

Loven fører ikke til død; synden gør. Loven viser os, hvor dødbringende synden er. Loven er god i og med, at den udpeger synd. Men den har ikke noget svar på problemet. Kun evangeliet har det. Paulus' pointe er, at som kristne, som dem, der er frelst i Kristus, er vi "tjenere i Åndens nye liv" (Rom 7,6); det vil sige, vi lever i et trosforhold til Jesus og stoler på, at hans fortjeneste og hans retfærdighed frelser os (det er jo temaet i så meget af det, der skrives tidligere i Romerbrevet).

Til at tænke over

Hvordan har din egen erfaring med at holde loven vist dig dit behov for Guds nåde?

Fra sabbat til søndag?

Som syvendedags adventister hører vi tit andre kristne brødre og søstre i andre kirker hævde, at loven er blevet afskaffet, eller at vi ikke længere er under loven, men under nåden. Hvad de egentlig siger, er, at kun det fjerde bud er blevet afskaffet. Men mange siger ikke engang det. I stedet siger de, at den syvende dag som sabbat er blevet erstattet af den første dag, søndag, for at ære Jesu opstandelse. Og de tror også, at de har tekster til at bevise det.

Herunder er der nogle af de almindelige tekster fra Det Nye Testamente, som mange kristne mener viser, at sabbatten blev forandret fra den syvende dag i Det Gamle Testamente til den første dag i Det Nye. Når vi læser dem, er det vigtigt at spørge, om de virkelig taler om en forandring af dagen, eller om de kun beskriver begivenheder, der skete på den dag uden at nå til det niveau, hvor de fastsætter en forandring.

Joh 20,19-23

Hvilken begrundelse gives for, at disciplene var samlet i det pågældende rum? Hvad siger disse vers om, hvorvidt det var en gudstjeneste til ære for Jesu opstandelse, som nogle påstår?

ApG 20,6-7
ApG 2,46

Er der noget i disse vers, der antyder, at sabbatten var blevet forandret til søndag, den første dag i ugen?

1 Kor 16,1-4

Bortset fra det faktum, at de skulle samle sammen og lægge til side på den første dag i ugen, hvad lærer disse vers om en forandring fra sabbat til søndag?

Dette er essensen af de bibelske "beviser", der bruges til at fremholde læren om, at den første dag i ugen erstattede sabbatten på den syvende dag. Ud over nogle få gange at beskrive, hvor de troende af forskellige årsager var samlet, viser ikke en eneste tekst, at disse sammenkomster var gudstjenester, der blev holdt på den første dag i stedet for på sabbatten, den syvende dag. Dette argument bliver ganske enkelt af den århundredelange tradition for søndagshelligholdelse læst ind i teksten. Det er at lægge noget i disse tekster, der aldrig var der til at begynde med.

Den syvende dag i Det Nye Testamente

Som vi så i går, siger de tekster, der normalt benyttes til at hævde, at søndag erstattede sabbatten, slet ikke noget om det. Enhver omtale af den syvende dag som sabbat i Det Nye Testamente viser faktisk, at den stadigvæk blev holdt som et af Guds ti bud.

Luk 4,14-16;
23,55-56

Hvad viser disse bibelafsnit om den syvende dag som sabbat både før og efter Kristi død?

Læg mærke til, hvordan kvinderne, som havde været sammen med Jesus, "sabbatten over holdt ... sig i ro efter lovens bud" (*Luk 23,56*). Lovens bud var tydeligvis det fjerde bud, der blev skrevet på en stentavle på Sinaj. Så hvad de end havde lært i deres tid sammen med Jesus, tyder intet på, at han havde lært dem noget andet end at holde Guds bud, som indbefattede sabbatsbudet. Jesus sagde faktisk til sine disciple: "Elsker I mig, så hold mine bud" (*Joh 14,15*). Hans bud, som han selv holdt, indbefattede sabbatten på den syvende dag. Hvis søndagen skulle erstatte sabbatten, kendte disse kvinder ikke til det.

ApG 13,14.42-44
ApG 16,12-13

Hvilket bevis giver disse vers for overholdelse af den syvende dag som sabbat? Hvilket bevis giver de for at holde den første dag i ugen?

Vi finder intet bevis i disse tekster på en forandring af sabbat til søndag. I stedet viser de tydeligt, at de første, der troede på Jesus, holdt den syvende dag som sabbat.

ApG 16,13 er især interessant, for det beskriver noget, der ikke skete i forbindelse med synagogen. De troende mødtes ganske enkelt ved en flodbred, hvor nogle af dem havde for vane at samles for at bede. Og det gjorde de på den syvende dag, på sabbatten, også mange år efter Jesu død og opstandelse. Hvis der var sket en forandring til søndag, er der intet i disse tekster, der viser det.

Til at
tænke over

Hvordan kan du på en mild og ikke-fordømmende måde vidne for søndagsholdende kristne om den syvende dag som sabbat?

Forsøg på at forandre sabbatten

Jak 2,10-12

Guds lov, de ti bud, er stadig bindende, og den lov indbefatter den syvende dag som sabbat. Hvorfor holder så mange kristne søndag, når der ikke er nogen bibelsk begrundelse for det?

Daniel 7 taler om fire store verdensrigter, der skulle opstå: Babylon, Medien-Persien, Grækenland og dernæst Rom, det fjerde og sidste jordiske verdensrige. I en senere periode af Romerriget beskrives et lille horns magt, som opstår inden for Romerriget (Dan 7,8). Det er stadigvæk en del af Romerriget, kun en senere fase i det. Hvad andet kan denne magt være end pavekirken, som opstod lige netop i Rom og til denne dag er en del af Rom? Thomas Hobbes skrev på 1600-tallet: "Hvis et menneske overvejer dette store kirkelige herredømmes oprindelse, vil det med lethed se, at pavedømmet ikke er noget andet end det afdøde Romerriges spøgelse, der sidder kronet på dets grav." Thomas Hobbes, *Leviathan*, (Oxford: Oxford University Press, 1996), side 463.

Dan 7,23-25

Hvad lærer disse vers, der kan hjælpe os til at forstå oprindelsen til søndagshelligholdelse?

Originalsproget, aramæisk, viser i vers 25, at det lille horn "satte sig for" at ændre loven. Men hvilken jordisk magt kan ændre Guds lov? Det skete langt tilbage i historien, så detaljerne er mindre tydelige for os, der lever i dag; men vi ved, at det pavelige Rom erstattede den syvende dags sabbat med traditionen at holde søndag. Det blev så fast forankret, at selv reformationen holdt den i live. I dag holder de fleste protestanter stadig den første dag i ugen i stedet for at følge det bibelske bud om den syvende dag.

Åb 13,1-17
Dan 7,1-8.
21.24-25

Sammenlign teksterne. Hvilke lignende billeder bruges i disse tekster, der hjælper os til at forstå begivenheder i de sidste tider?

Ved at bruge billeder direkte fra Daniel, også om den sidste (pavelige) fase i Romerriget, peger Åbenbaringsbogen på en forfølgelse i de sidste tider, der vil ramme dem, der nægter at "tilbede" på den måde, der bliver dikteret af de magter, vi ser i Åbenbaringsbogen.

Til at
tænke over

Hvordan er Åb 14,6-7 med til at vise, at sabbatten bliver af afgørende betydning i de sidste tiders tilbedelse? Sammenlign med sprogbuget i 2 Mos 20,11.

Til videre studium

Den samme drage, Satan, som gik i krig med Gud i himlen (Åb 12,7), går i krig med Guds folk på jorden – de, "som holder fast ved Guds bud og ved Jesu vidnesbyrd" (Åb 12,17; se også 13,2.4). Satan selv bliver faktisk tilbedt (Åb 13,4). Han forsøger altså at fortsætte den krig på jorden, som han satte i gang i himlen. Og centralt i hans angreb på Gud er angrebet på Guds lov.

"I det fjerde bud skildres Gud som himlens og jordens skaber. Og det er netop denne egenskab, der adskiller ham fra alle falske guder. Det var til minde om skaberværket, at den syvende dag blev helliget som en hviledag for mennesket. Det var meningen, at den for altid skulle minde mennesket om, at Gud er kilden til livet og den, der skal æres og tilbedes. Satan stræber altid efter at få mennesker til at undlade at være tro imod Gud og fra at adlyde hans lov. Og derfor retter han især sine angreb imod det bud, som peger på Gud som Skaberen." (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 46).

Vi tilbeder Gud, fordi han skabte "himlen og jorden", og syvendedags sabbatten er et grundlæggende tegn på hans skaberkraft, et tegn, som går tilbage til selve skabelsesugen (1 Mos 2,1-3). Det kan ikke forbavse, at Satan i sit angreb på Guds autoritet fokuserer på dette fundamentale tegn.

Gud vil i de sidste dage have et folk på jorden, som forbliver standhaftige i deres loyalitet mod ham, en loyalitet, som viser sig i deres lydighed mod hans bud. Det gælder alle budene, også det bud, som viser hen til Herren som Skaberen, der alene er vores tilbedelse værdig.

Spørgsmål til drøftelse

1. Hvorfor er det ulogisk at tale om syndens virkelighed og samtidig at hævde, at Guds lov er blevet ophævet?
2. Hvad er din personlige erfaring med mennesker, der argumenterer for, at søndagen har erstattet sabbatten? Hvilke argumenter har du brugt? Virkede de? Hvordan svarer du på det almindelige argument, at sabbatsoverholdelse er legalisme eller et forsøg på frelse ved gerninger?
3. Når vi taler med andre mennesker om sabbatten og forbereder os på enden, hvorfor er det da nødvendigt at fremhæve, at de udfordringer, som kommer med "dyrets mærke", endnu ikke er kommet?

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs Åb 13,1-4 og 13-17.
 - Hvor finder du i disse vers en omtale af en overtrædelse af
 - Det første af De Ti Bud?
 - Det andet af De Ti Bud?
 - Det tredje af De Ti Bud?
 - Hvilket af De Ti Bud citeres i Åb 14,6-7?

Klassens aktiviteter

- Del en af dine bedste sabbatsoplevelser med din klasse.
 - Hvorfor var den så god?

Uddybende spørgsmål

- Prøv at opsummer dine bedste argumenter for sabbatshelligholdelse.
- Som adventister omtaler vi ofte sabbatten som en modsætning til søndagen.
- Prøv at drøfte, hvordan I positivt vil argumentere eller agitere for sabbatten for mennesker,
 - der mener, at Gud ikke har sat nogen bestemt dag til side, men at alle dage er lige
 - (hvilket jo er de fleste lutheranere)
 - der ikke er kristne i det hele taget

Personligt kristenliv

- Hvordan oplever du og jeg sabbatten?
 - Er den en glæde eller en byrde?
- Hvordan kan vi gøre sabbatten til en hellig dag og samtidig en glæde for børn og unge – som måske ikke er omvendt og derfor ikke oplever den samme glæde i Kristus om sabbatten som du og jeg?
 - Del jeres praktiske erfaringer og ideer

Baggrund

- Hvorfor blev sabbatshelligholdelsen over tid erstattet med søndagshelligholdelse i kristenhedens historie? Der fremhæves ofte i det mindste tre årsager, og andre kan have spillet en rolle lokalt.
 - Søndagshelligholdelsen gik godt i tråd med den fremherskende soldyrkelse og forståelsen af søndagen som solens dag.
 - Dette var ikke mindst fremtrædende i forbindelse med Mitra-kulten, der voksede stærkt i løbet af det tredje århundrede.

